

Informatie landen-/gebiedenanalyse

Op 9 juni jl. heeft een commissiedebat plaatsgevonden naar aanleiding van het rapport van de commissie Joustra. Tijdens dit debat is gesproken over de toekomst van interlandelijke adoptie. De Minister voor Rechtsbescherming heeft daarin met de Kamer van gedachten gewisseld over dilemma's die spelen rondom interlandelijke adoptie.¹ Naar aanleiding van het Kamerdebat is bekeken in welke mate deze dilemma's spelen ten aanzien van specifieke landen en/of gebieden.² Door de Centrale autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden (Ca IKA) is een analyse per land opgesteld; het gaat hier om de landen waarmee in 2019 en 2020 een actieve adoptierelatie is onderhouden en waaruit adopties hebben plaatsgevonden. Deze landenanalyse is nog niet volledig. Er zijn landen waar een adoptierelatie mee is onderhouden maar vanwege Covid-19 of andere redenen in deze jaren geen kinderen zijn geadopteerd. Een analyse van deze andere actieve landen wordt op een later moment opgesteld.

In de analyse van de Ca IKA is gekeken naar een aantal criteria die gerelateerd zijn aan de dilemma's zoals besproken in het commissiedebat. Daarbij dient benadrukt te worden dat een geconstateerd dilemma niet betekent dat deze adopties omgeven zijn met misstanden of dat misstanden hebben plaatsgevonden. Daarnaast geldt dat met een Nederlandse blik naar de landen van herkomst is gekeken. De analyse is aan de landen van herkomst voorgelegd. Landen van herkomst hebben soms andere opvattingen ten aanzien van de criteria uit deze analyse. In sommige gevallen is de reactie van het land van herkomst aangegeven voor het totaalbeeld. In de analyse is informatie uit werkbezoeken van de Ca IKA naar deze landen verwerkt. Het verslag van een werkbezoek wordt altijd met het land van herkomst besproken. Bij de analyse is verder gebruik gemaakt van de landeninformatie van The International Social Service (ISS), factsheets zoals die beschikbaar zijn bij de Ca IKA, informatie vanuit vergunninghouders en in een enkel geval andere websites. De vergunninghouders zijn niet betrokken zijn geweest bij het formuleren van de criteria en de conclusies.

Interlandelijke adoptie dient het hoogste belang van het kind te dienen. Landen worden door de Ca IKA reeds beoordeeld langs de maatstaven van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK), het Haags Adoptieverdrag (HAV) en de Wet opneming buitenlandse

kinderen ter adoptie (Wobka). Het subsidiariteitsbeginsel speelt hierin een centrale rol. Het subsidiariteitsbeginsel houdt in dat een land van herkomst daadwerkelijk onderzocht moet hebben of een kind in eigen land veilig in gezinsverband kan opgroeien. Een binnenlandse adoptie of perspectiefbiedende pleegzorgplaatsing heeft de voorkeur boven interlandelijke adoptie en moet als mogelijkheid daadwerkelijk zijn onderzocht. Dit onderzoek dient overigens niet te lang te duren omdat het kind snel duidelijkheid moet hebben over zijn opgroeipectief. In deze analyse is ook meegewogen of het betreffende land datgene doet in het jeugdbeschermingssysteem om kinderen te beschermen dat van dat land redelijkerwijs verwacht kan worden.

De huidige tijdsgeest ten aanzien van interlandelijke adoptie en specifiek de discussie die wordt gevoerd naar aanleiding van de uitkomsten van de commissie Joustra heeft zichtbaar gemaakt dat er rondom interlandelijke adoptie strikter moet worden gekeken naar betrouwbaarheid en transparantie van procedures in landen van herkomst. In deze landenanalyse is daarom met die bril gekeken naar de landen van herkomst en de samenwerkingsrelaties met die landen, waarbij met name is gekeken naar het macroniveau.

Criteria voor de analyse:

- De toepassing van het *subsidiariteitsbeginsel* waarbij de focus ligt op onderzoek: de mate waarin het land voldoende onderzoek doet of het kind in eigen land bij een ouder, familie, de eigen culturele gemeenschap, in een perspectiefbiedend pleeggezin of adoptiegezin kan opgroeien. Interlandelijke adoptie wordt alleen als uiterste maatregel ingezet. Een binnenlandse adoptie of permanente pleegzorgplaatsing heeft de voorkeur boven interlandelijke adoptie en moet als mogelijkheid daadwerkelijk zijn onderzocht.
- *Maatschappelijke aandachtspunten*: de mate waarin er maatschappelijke thema's zijn die van invloed zijn op de adoptieketen.

¹ Kamerstukken II 2020/21, 31 265, nr. 93.

² Gemakshalve wordt hierna verwezen naar land, dan wel landen, maar de term dient als landen en/of gebieden te worden gelezen.

- Het *jeugdbeschermingsstelsel* waarbij bekeken wordt of het betreffende land in het jeugdbeschermingssysteem datgene doet om kinderen te beschermen dat van dat land redelijkerwijs verwacht kan worden. Er is gekeken naar;
  - a. preventie: de mate waarin ouders hulp en ondersteuning krijgen om scheiding van kind en ouders te voorkomen;
  - b. kwaliteit: de mate waarin het stelsel voorziet in voor het kind adequate bescherming en;
  - c. ontwikkeling: de inspanningen die het land pleegt om het jeugdbeschermingsstelsel te verbeteren.

- Het verloop van de *procedures* waarbij is gekeken naar;
  - a. afstand: de afstandsprocedure waarbij bekeken is of er een betrouwbare afstandsverklaring is, of biologische ouders na gezagsbeëindiging nog worden benaderd voor een verklaring en of er wel/niet veelal sprake is van vondelingen waarbij de omstandigheden van de afstand niet kunnen worden ingeschat;
  - b. toetsing: de wijze waarop toetsing van adoptieprocedures plaatsvindt, waarbij van belang is of procedures inzichtelijk zijn en of er beoordeling plaatsvindt door bijvoorbeeld een onafhankelijke rechter³ en;
  - c. afstammingsinformatie: de mogelijkheden die een kind in het land van herkomst heeft om afstammingsinformatie te verkrijgen waarbij gekeken wordt naar de toegankelijkheid en de beschikbaarheid van informatie.

- Risico's op *corruptie* in het land waarbij gebruik is gemaakt van de Transparency Corruption Index 2020. De score van de Transparency Corruption Index loopt van 0 (veel corruptie) tot 100 (weinig corruptie).⁴ De score is **niet** specifiek gericht op de adoptieketen. Bij landen waar in zijn algemeenheid meer corruptie voorkomt, is in de adoptieketen meer alertheid geboden;

- De gemiddelde *kosten*: het totaal van de kosten van bemiddeling aan Nederlandse zijde en in het land van herkomst voor een adoptieprocedure. De opbouw van de kosten is per land verschillend. Daarnaast draagt de overheid in het ene land meer bij dan in het andere.

³ Het HAV schrijft niet voor dat er een rechtbank betrokken moet zijn bij de procedure. Ook een administratieve procedure voldoet aan de bepalingen van het HAV.

⁴ De Transparency Corruption Index 2020 (www.transparency.org) meet het niveau van corruptie zoals waargenomen door experts en zakenmensen. Ter vergelijking: Nederland scoort 82/100 en staat 8e op de lijst van 180.

Hongarije

Subsidiariteitsbeginsel

Het subsidiariteitsbeginsel is procedureel goed ingericht. Er wordt onderzoek gedaan of het kind in eigen land kan opgroeien, waarbij eerst binnen de eigen familie wordt gekeken naar mogelijkheden. Zolang biologische ouders contact onderhouden met hun kind, kan een kind langdurig in een pleeggezin opgroeien. Als een kind adoptabel wordt verklaard, wordt er eerst binnen de eigen provincie bekeken of er geschikte adoptiefouders zijn. Als deze niet beschikbaar zijn, wordt binnen overige provincies gezocht. Het grootste deel van de adoptabele kinderen wordt nationaal geadopteerd, slechts een klein deel komt voor interlandelijke adoptie in aanmerking.⁵

Maatschappelijke aandachtspunten

Nationale adoptie betreft voornamelijk kinderen onder de 3 jaar. Voor kinderen met een bijzondere zorgbehoefte, samenstellen van kinderen (siblings) en kinderen ouder dan 3, is interlandelijke adoptie een mogelijkheid om in gezinsverband op te groeien. Er zijn nationaal nauwelijks adoptiefouders beschikbaar voor met name Roma-kinderen vanwege het stigma waar die bevolkingsgroep mee te maken heeft. UNICEF geeft bij het laatste werkbezoek aan dat interlandelijke adoptie voor deze kinderen een uitkomst is en het voor hen een ramp is wanneer interlandelijke adoptie stopt. De Ca IKA ziet uit Hongarije veel matchingsvoorstellen voor meerdere kinderen tegelijk (siblings) waarbij dan ook oudere kinderen (6+) adoptabel zijn. Doordat deze kinderen vaak een belaste achtergrond hebben, is er een grotere kans op zwaardere problematiek; de vraag is gerechtvaardigd of adoptie voor deze kinderen nog in hun hoogste belang is. Hongarije geeft aan dat pogingen om de kinderen nationaal te adopteren niet succesvol zijn gebleken en dat opgroeien in een permanent liefdevol gezin middels adoptie altijd de voorkeur heeft boven een tijdelijk pleeggezin.

Jeugdbeschermingsstelsel

Hoewel de jeugdbeschermingswetgeving van Hongarije goed op orde is, blijft de implementatie volgens de bevindingen van ISS in 2018 achter. Kwetsbare gezinnen hebben onvoldoende toegang tot basisvoorzieningen en hulp die uithuisplaatsing van kinderen voorkomt of zij weten de hulp onvoldoende te vinden. Ook hebben biologische ouders soms onvoldoende toegang tot hulp en klachtenprocedures. Met name Romakinderen van 6 jaar of ouder met een handicap, hebben in Hongarije een ongunstig toekomstperspectief. De opvoeding in pleeggezinnen is vaak onvoldoende

adequaat, zo blijkt uit het gesprek met de Centrale autoriteit van Hongarije tijdens het laatste werkbezoek in 2018. Hongarije betwist dat de implementatie van de jeugdbeschermingswetgeving achterblijft en benoemt dat gezinnen alle hulp en ondersteuning krijgen om hun kind op te voeden, als zij dat willen.

Procedures

Afstand

Wanneer een ouder afstand wil doen, wordt een afstandsverklaring gevraagd. Adoptabiliteit kan ook voortkomen uit overlijden van de biologische ouders en uit het feit dat ouders niet goed voor een kind kunnen zorgen. Wanneer het gezag van een ouder is beëindigd en de ouder heeft langer dan een half jaar niets laten horen, kan het kind adoptabel worden en wordt de ouder niet om toestemming gevraagd voor adoptie. De Voogdijraad neemt het besluit om het kind adoptabel te verklaren na te hebben gecheckt of er (geen) contact is geweest en na advies te hebben gevraagd aan de voogd, de gezinsbegeleider van de kinderbescherming, en de begeleider van de gemeente over de vraag of de ouders vooruitgang hebben laten zien. Ook de biologische ouders en pleegouders worden gehoord. De biologische ouder krijgt de beslissing over de adoptabiliteit op schrift en heeft de mogelijkheid om bezwaar te maken en daarna in beroep te gaan. Beroepsprocedures komen in de praktijk nauwelijks voor. De biologische ouder wordt niet meer ingelicht als de interlandelijke adoptie daadwerkelijk tot stand komt. Als het kind adoptabel is verklaard, wordt het bezoekrecht voor 2 jaar opgeschort. Dan mogen biologische ouders geen contact zoeken met het kind. Adoptabiliteit (en de bijbehorende opschorting van het bezoekrecht) kan verlengd worden met 2 jaar.

Toetsing

De rechtbank is betrokken bij de beslissing het gezag van ouders te beëindigen. In die procedure hebben ouders beroepsmogelijkheden. In de opvolgende adoptieprocedure komt de rechter in principe niet in beeld. Adoptie is een administratieve handeling. De Hongaarse Centrale autoriteit toetst de adoptabiliteit van het kind. De matching vindt multidisciplinair plaats waarbij 5 best passende gezinnen worden overwogen. De betrokken medewerker van de kinderbescherming heeft hierin een grote rol omdat deze het kind goed kent. Wanneer de match gemaakt is, volgt een proefperiode waarin adoptiefouders het kind in Hongarije verzorgen. Wanneer deze periode goed verloopt, nemen de Voogdijraad, het adoptiebureau en de Centrale Autoriteit in samenspraak de

⁵ In 2017 zijn bijvoorbeeld van de ongeveer 1000 geadopteerde kinderen circa 230 kinderen interlandelijk geadopteerd.

beslissing of de adoptie voortgang mag vinden. De Voogdijraad spreekt de adoptie uit waarna de Centrale autoriteit een certificaat afgeeft. Tijdens het laatste werkbezoek bleek dat de aanvullende vragen van de Ca IKA over een adoptievoorstel, door Hongarije ervaren kunnen worden als teken van onvoldoende vertrouwen. Hongarije geeft aan dat ouders rechtsmiddelen hebben als een administratieve beslissing nadelig is; zij kunnen deze laten toetsen bij de rechtbank.

Afstammingsinformatie

Hoewel er voor een goede matching veel informatie over het kind nodig is, levert Hongarije vanuit privacyoverwegingen beperkte informatie over de achtergrond van ouders. Hierdoor wordt het risico groter dat adoptiefouders te maken krijgen met problematiek die zwaarder is dan vooraf is ingeschat en dit bemoeilijkt het beoordelen van adoptievoorstellen door de Ca IKA. Hongarije heeft aangegeven alle bekende relevante informatie aan te leveren over de biologische en pleegouders, waaronder medische informatie, informatie over mentale gezondheid en sociale omstandigheden. Het kind heeft in Hongarije mogelijkheden om zijn recht op afstammingsinformatie uit te oefenen.

Risico op corruptie

Hongarije scoort 44 van de 100 punten op de Transparency Corruption Index 2020 en staat op de 69e plaats van de 180 landen.

Kosten

De totale kosten bedragen ongeveer € 16.000.

Zuid-Afrika

Subsidiariteitsbeginsel

Zuid-Afrika geeft adequaat uitvoering aan het subsidiariteitsbeginsel door te onderzoeken of het kind in eigen land in gezinsverband kan opgroeien. Alles is erop gericht om kinderen eerst terug te plaatsen bij het eigen gezin. Als dat niet kan in breder familieverband, als dat niet kan binnen de culturele gemeenschap en als dat niet kan binnen een adoptiegezin in Zuid-Afrika, dan wordt interlandelijke adoptie overwogen. Verreweg de meeste adoptabele kinderen worden nationaal geadopteerd in vergelijking met interlandelijke adopties.

Maatschappelijke aandachtspunten

Zuid-Afrikaanse adoptieouders staan vaak niet open voor kinderen van ouders met een belaste achtergrond als drugs- of alcoholgebruik. Het aantal achtergelaten kinderen is hoog. Jaarlijks zouden rond de 3500 kinderen levend worden achtergelaten. Een deel wordt veilig achtergelaten bijvoorbeeld bij een politiebureau of (soms na de bevalling) in het ziekenhuis. Een nog hoger aantal kinderen wordt onveilig en anoniem achtergelaten (op een vuilnisbelt, in een veld of vuilnisbak) waardoor zij dood worden aangetroffen (naar schatting zo'n 7000 kinderen). Bij interlandelijke adoptie worden dan ook vaak vondelingen of achtergelaten kinderen gezien. Dit geeft aandachtspunten als het gaat om afstand en afstamming. Dat wordt hieronder nader beschreven. Daarnaast geeft het ook aandachtspunten bij de matching vanwege de onvoorspelbaarheid van problematiek/special needs. Aspirant-adoptiefouders worden specifiek gescreend op het omgaan met de onzekerheden die hieruit voortvloeien.

Jeugdbeschermingsstelsel

Er zijn diverse programma's die erop gericht zijn om ouders te ondersteunen en zo scheiding tussen ouder en kind te voorkomen. Hoewel de afgelopen tien jaar het aantal plaatsingen in pleegzorg is toegenomen, is ook het aantal kinderen (met name hiv-geïnficeerde kinderen) in tehuizen toegenomen en is het pleegzorgsysteem overbelast. 7 van de 10 kinderen leeft onder de armoedegrens en armoede is vaak een van de hoofdredenen voor de scheiding tussen ouder en kind. De overheid heeft een verbeterplan voor pleegzorg dat onder meer moet leiden tot een effectief en duurzaam beheer van de pleegzorgprogramma's. UNICEF heeft diverse initiatieven ontplooid om de situatie voor gezinnen te verbeteren. Slechts een klein aantal kinderen wordt adoptabel verklaard, mede doordat er een tekort is aan maatschappelijk werkers.

Procedures

Afstand

De afstandsprocedure is zorgvuldig. Ouders krijgen begeleiding en worden gehoord door een onafhankelijke rechtbank. Naast kinderen die worden afgestaan, betreffen adopties vanuit Zuid-Afrika ook vondelingen/achtergelaten kinderen. De omstandigheden van afstand kunnen in die gevallen moeilijk ingeschat worden. Bij kinderen die (na bevalling of opname) in het ziekenhuis worden achtergelaten, is vaak wel een naam van een ouder bekend. De overheid spant zich bij vondelingen of achterlating wel in om de ouders of familie te achterhalen, bijv. door het plaatsen van advertenties in lokale nieuwsbladen. In sommige gevallen wordt deze gevonden en kan de familie instemmen met adoptie (indien zij het kind zelf niet kunnen opvoeden).

Toetsing

De waarborgen voor kind en ouder zijn in wet- en regelgeving vastgelegd en een onafhankelijke rechter toetst of dit adequaat heeft plaatsgevonden. Zuid-Afrika kent een sterk en onafhankelijk rechtssysteem. Er worden in de beschikbare schriftelijke informatie geen zorgen geuit over de betrouwbaarheid van overheidsinstellingen. Tijdens het werkbezoek van de Ca IKA is gebleken dat het toezicht op de adoptieketen adequaat is ingeregeld. In dossiers wordt inzichtelijk gemaakt hoe de procedure is verlopen en hoe er bij vondelingen is gezocht naar biologische familie.

Afstammingsinformatie

Er is een adoptieregister waarin het kind vanaf 18 jaar toegang heeft tot afstammingsgegevens. Ook bij de rechtbank worden de dossiers bewaard. Bij vondelingen is er echter vaak weinig informatie over de herkomst van het kind.

Risico op corruptie

Zuid-Afrika scoort 44 van de 100 punten op de Transparency Corruption Index 2020 en staat op de 69e plaats van de 180 landen.

Kosten

De totale kosten bedragen ongeveer € 19.000.

Haiti

Subsidiariteitsbeginsel

Institut du Bien Etre Social et des Recherches (IBESR) is de Centrale autoriteit in Haiti. IBESR is verantwoordelijk voor het hele jeugdbeschermingsstelsel en heeft een centrale rol in de adoptieprocedure. IBESR is doordrongen van het subsidiariteitsbeginsel en er wordt onderzocht of het kind bij de eigen familie of in eigen land kan worden opgevangen. Er zijn beperkte mogelijkheden om nationaal geadopteerd te worden. Mede door het risico op Restavek (kinderslavernij). Ouders kiezen vaak voor 'adoption plénière' (sterke, interlandelijke adoptie) om Restavek te voorkomen. IBESR is wel bezig om binnenlandse adoptie te promoten en werkt aan pleeggezinnen in Haiti. Dit is nog niet toereikend voor de nood waar een groot aantal kinderen zich in bevindt.

Maatschappelijke aandachtspunten

In Haiti leven 300.000 kinderen in Restavek. Dit is 1 op de 15 kinderen, 60% hiervan zijn meisjes. Deze kinderen gaan niet naar school, worden ingezet als manasje van alles in het 'gastgezin' en worden op allerlei manieren, inclusief seksueel, uitgebuit.

De sociaal economische situatie waar de meeste Haitianen zich in bevinden maakt het vrij gecompliceerd om kinderen binnen de familie terug te plaatsen. Ook komen vaak situaties voor waarbij de nieuwe partner van de ouder niet voor de reeds bestaande kinderen wil zorgen waardoor terugplaatsing niet tot de mogelijkheden behoort. NGOs's geven tijdens het laatste werkbezoek aan dat interlandelijke adoptie in een land als Haiti een voorstelbaar middel is om kwetsbare kinderen te helpen. Wel moet goed gekeken worden of er echt geen andere mogelijkheden zijn. De (politieke) situatie in Haiti is momenteel onrustig. Het is onbekend of dit van invloed is op de adoptieketen.

Jeugdbeschermingsstelsel

Het jeugdbeschermingsstelsel functioneert onvoldoende. Er zijn nauwelijks preventieve programma's die scheiding van ouder en kind voorkomen en het stelsel kan onvoldoende bescherming bieden voor kinderen tegen schadelijke fenomenen als Restavek, kinderarbeid en kindhuwelijken. Met name vanuit NGO's zijn er veel initiatieven ter verbetering maar op korte termijn is geen adequaat stelsel te verwachten. Ondanks dat het gehele jeugdbeschermingsstelsel niet goed op orde lijkt (vanwege de beperkte middelen en mankracht), is er wel voldoende aandacht voor de interlandelijke adoptieprocedures.

Procedures

Afstand

De afstandsprocedure is zorgvuldig ingericht. Ouders die afstand willen doen worden door sociaal werkers begeleid en geïnformeerd. De identiteit van de afstandsouder wordt zoveel mogelijk gecontroleerd maar dit proces kent kwetsbaarheden door het ontbreken van een degelijke basisadministratie en de praktijk dat documenten op aanvraag (en betaling) te verkrijgen zijn. Tijdens het werkbezoek in 2019 is geopperd om DNA-onderzoek te doen bij adoptabele kinderen om zekerheid te krijgen over de relatie tussen afstandsouder en kind. Dat was op dat moment (nog) niet te realiseren.

Toetsing

Sinds de inwerkingtreding van het Haags Adoptieverdrag voor Haiti, zijn enorme stappen voorwaarts gemaakt om de kwaliteit van de adoptieprocedures te verhogen. De wetgeving is op orde en sluit aan bij de uitgangspunten van het Haags Adoptieverdrag. IBESR houdt toezicht en de rechtbank toetst de documenten en beslissingen, ondanks dat de rechtbank moet werken onder slechte omstandigheden en er een beperkt aantal rechters is.

Een multidisciplinair team bekijkt welke aspirant adoptiefouders geschikt zijn om het kind op te voeden en er volgt een proefperiode waarna beoordeeld wordt of de adoptie kan plaatsvinden.

Afstammingsinformatie

Sinds het Haags adoptieverdrag voor Haiti in werking is getreden is de toegang tot afstammingsinformatie volgens IBESR goed geregeld en is de informatie voorhanden. De dossiers van voor die tijd zijn regelmatig niet volledig. Dit verschilt per betrokken adoptiebureau en periode.

Risico op corruptie

Haiti scoort 18 van de 100 punten op de Transparency Corruption Index 2020 en staat op de 170e plaats van de 180 landen.

Kosten

De totale kosten bedragen ongeveer € 24.000.

Verenigde Staten

Opmerking vooraf

Om een beeld te schetsen van het speelveld waarbinnen adopties in de VS plaatsvinden is het belangrijk te onderscheiden dat er sprake is van een publiek stelsel en een privaat stelsel. Als kinderen in het publieke jeugdstelsel belanden dan is de prognose op een permanente gezinsplaatsing voor een groot aantal kinderen ongunstig. Zeker naarmate ze op een latere leeftijd in het stelsel terechtkomen. Ondanks dat de VS als welvarend land gezien kan worden, is het jeugdstelsel niet op alle vlakken goed georganiseerd. Echter, biologische ouders die bewust kiezen voor de (interlandelijke) adoptie van hun kind worden via het private systeem geadopteerd. Deze kinderen belanden in beginsel niet in het publieke jeugdzorgstelsel.

Subsidiariteitsbeginsel

Binnen het private systeem lijkt beperkt invulling te worden gegeven aan het subsidiariteitsbeginsel. Biologische ouders hebben een hoge mate van invloed op waar het kind geplaatst wordt. Hoewel de biologisch ouder eerst de keuze wordt voorgelegd om het kind nationaal ter adoptie aan te bieden, kan de ouder ervoor kiezen dat interlandelijke adoptie de voorkeur heeft. In de begeleiding/option counseling van de biologisch ouder wordt op meerdere momenten bekeken of er alternatieve opties zijn. Als de ouder vervolgens kiest voor interlandelijke adoptie wordt er niet meer actief gezocht naar nationale adoptiefouders. De VS geven hierover het volgende aan: implementatierichtlijnen in de VS schrijven voor dat bevoegde instanties redelijke inspanningen moeten leveren om actief te werven en te zoeken naar potentiële adoptieouders in de Verenigde Staten. Als zij ondanks dergelijke inspanningen niet in staat zijn het kind op tijd voor adoptie in de Verenigde Staten af te staan, kan het kind worden geplaatst bij een gezin buiten de Verenigde Staten wanneer is vastgesteld dat dit in het beste belang van het kind is. Hoewel wetgeving in sommige Staten biologisch ouders toestaat adoptieouders te kiezen, is dit op zich niet in strijd met het verdrag. De Amerikaanse State Court neemt de uiteindelijke beslissing en beslist in het belang van het kind. De wensen van biologische ouders is slechts één variabele die wordt getoetst door de rechtbank bij de weging van de belangen van het kind. De rechtbank moet alle factoren afwegen en terdege rekening houden met de mogelijkheden voor binnenlandse plaatsing bij het bepalen van de belangen van het kind. De bevoegde instanties moeten aantonen dat er voldoende redelijke inspanningen zijn gedaan om het kind in eigen land te plaatsen.

Maatschappelijke aandachtspunten

Verreweg de meeste kinderen worden nationaal geadopteerd. Kinderen die in aanmerking komen voor adoptie naar Nederland zijn voornamelijk kinderen waarvan de ouders kampen met drugsproblematiek, psychiatrische problemen, geweld en gevangenschap. Sommige Amerikaanse

adoptiefouders verwachten vanwege deze belaste achtergrond problemen bij nationale adoptie waardoor zij de voorkeur geven aan adoptie uit een ander land. De VS zijn zowel zendend als ontvangend land. Dit maakt dat er in zijn algemeenheid vraagtekens geplaatst kunnen worden bij de invulling van het subsidiariteitsbeginsel. De keuze van de biologisch ouder is zwaarwegend bij het onderzoek naar de mogelijkheden in eigen land. Vanwege de keuzemogelijkheid van biologisch ouders zijn er meer mogelijkheden tot contact bij interlandelijke adoptie. Ouders kiezen namelijk voor adoptiefouders die meer open staan voor hun belaste achtergrond.

Jeugdbeschermingsstelsel

Het publieke jeugdbeschermingsstelsel is niet op alle vlakken goed georganiseerd maar staat los van het private stelsel waaruit adoptie naar Nederland voortkomt. Er is preventieve hulp maar die is voor bepaalde doelgroepen minder toegankelijk, of zij maken er minder gebruik van. De beschermingsmogelijkheden worden laag ingeschat omdat als een kind in het publieke systeem terecht komt, het perspectief op permanente plaatsing ongunstig is. Er is steeds meer federale wetgeving om staten te helpen om het aantal kinderen in Foster Care terug te dringen en er lopen programma's om kinderen vanuit de Foster Care te adopteren. Het beleid lijkt volgens ISS echter voor bepaalde doelgroepen (Afro Amerikaanse en Spaanstalige gezinnen) minder effectief. De VS vullen aan dat de jeugdhulp gericht is op permanentie voor en welzijn van de kinderen. Van de 407.000 kinderen in Foster Care wordt 50% teruggeplaatst bij hun ouders. 41% wordt geadopteerd (meestal binnen het eigen netwerk) of onder voogdij geplaatst. 9% groeit zodanig zelfstandig op dat ze de keuze maken ofwel zelfstandig te leven ofwel terug te gaan naar familie. De nazorg bij adoptie is goed geregeld, er zijn verschillende hulpvormen beschikbaar.

Procedures

Afstand

De afstandsprocedure is inzichtelijk. Ouders worden professioneel begeleid bij hun beslissing om afstand te doen en alle alternatieven worden besproken. De biologisch ouders kiezen de adoptiefouders waardoor er meer mogelijkheden zijn voor contact tussen biologisch ouder en kind (open adoptie).

Toetsing

In de procedure zitten diverse toetsingsmomenten en mogelijkheden om op de afstand terug te komen. Voorafgaand aan de definitieve adoptie wordt het kind in het kader van een proefperiode door adoptiefouders verzorgd. Deze periode wordt gemonitord en beoordeeld in het belang van het kind. De onafhankelijke rechter toetst de adoptieprocedure aan de bepalingen uit het Haags adoptieverdrag.

Afstammingsinformatie

Er zijn grote verschillen tussen staten voor wat betreft de toegang van geadopteerden tot afstammingsgegevens. Geadopteerden kunnen ondersteuning krijgen vanuit het adoptiebureau, bevoegde autoriteiten of ISS. Sommige geadopteerden schakelen privé-detectives in. Wanneer toestemming van de biologische ouders ontbreekt, kan het verkrijgen van informatie ingewikkeld zijn. Inmiddels zijn de meeste staten bezig met het volledig open maken van de adoptiedossiers. Vrijwel alle adopties die gerealiseerd worden zijn echter adopties waarbij het kind mogelijkheden heeft om contact te onderhouden met zijn biologische familie, indien dat voldoende veilig is voor het kind.

Risico op corruptie

De VS scoren 67 van de 100 punten op de Transparency Corruption Index 2020 en staan op de 25e plaats van de 180 landen.

Kosten

De totale kosten bedragen ongeveer € 50.000.

China

Subsidiariteitsbeginsel

Adoptiekinderen vanuit China betreft alleen vondelingen. China spant zich in om de biologische familie op te sporen. Wanneer dat niet lukt, wordt onderzocht of het kind in eigen land geadopteerd kan worden. Het aantal binnenlandse adopties is de laatste jaren toegenomen. Het provinciebestuur meldt het kind pas aan bij het China Center for Children's Welfare and Adoption (CCCWA) als voldoende is onderzocht of het kind in eigen land geadopteerd kan worden.

Maatschappelijke aandachtspunten

Voorheen stonden Chinese adoptieouders voornamelijk open voor jonge en gezonde kinderen. Sommige adoptiefouders staan nu ook open voor een ouder kindje of een kindje met een licht operabele special need. De praktijk van vondelingen geeft aandachtspunten als het gaat om afstand en afstamming. Dat wordt hieronder nader beschreven. Daarnaast geeft het ook aandachtspunten bij de matching vanwege de onvoorspelbaarheid van problematiek/special needs. Aspirant adoptiefouders worden specifiek gescreend op het omgaan met de onzekerheden die hieruit voortvloeien. Bij nationale adoptie is er een voorkeur voor oudere meisjes.

Jeugdbeschermingsstelsel

China zorgt steeds beter voor kinderen in het jeugdbeschermingsstelsel. Er is een steeds uitgebreider systeem van pleegzorg ontwikkeld, waarbij deze pleegzorg vaak gerelateerd is aan en onder toezicht staat van kindertehuizen.

Daarnaast heeft China operatieprogramma's op medisch gebied opgezet, bijvoorbeeld voor schisis- of hartoperaties. Deze worden ingezet zowel voor kinderen die in tehuizen leven als voor kinderen die bij hun biologische ouders wonen. Hierdoor kan worden voorkomen dat ouders afstand doen van hun kinderen. Voor de kinderen in tehuizen met een dergelijke special need scheidt dit veel meer mogelijkheden om lokaal te worden geadopteerd.

Verbetering van het stelsel gaat door en de komende jaren zal dat nog meer effect resulteren. De verwachting is dat interlandelijke adoptie uit China op middellange termijn niet meer nodig zal zijn.

Procedures

Afstand

Hoewel de afstandsprocedure wanneer ouders afstand doen met waarborgen is omgeven, komen kinderen waarbij de ouders formeel afstand doen niet in aanmerking voor interlandelijke adoptie. Deze kinderen worden nationaal geadopteerd. Kinderen die voor interlandelijke adoptie in aanmerking komen zijn alleen vondelingen, vaak tussen de 1 en 3 jaar oud en/of gehandicapt. Vondelingenproblematiek brengt met zich mee dat de omstandigheden van de afstand niet goed ingeschat kunnen worden. In geval van een vondeling in China, levert de verantwoordelijke van het kindertehuis een rapport over de omstandigheden van achterlating en een verklaring van de mislukte zoekpogingen naar de biologische ouders van het kind. Tot een aantal jaar geleden was de eenkindpolitiek de hoofdreden voor het doen van afstand, waarbij vanwege culturele motieven met name meisjes werden afgestaan. Inmiddels is de eenkindpolitiek versoepeld (gezinnen mogen 2 of 3 kinderen hebben) en is de waardering voor meisjes in de Chinese maatschappij de laatste tijd gestegen. De naar Nederland geadopteerde kinderen zijn tegenwoordig overwegend jongens (meer dan 80%). Waarschijnlijk zijn op dit moment de special needs de voornaamste reden voor ouders om afstand te doen van hun kinderen. De acceptatie van een kind met een special need, met name op het platteland, is niet groot. Dit leidt tot sociale druk op de biologische ouders. Daarnaast hebben veel ouders beperkte toegang tot medische voorzieningen of zorgverzekeringen.

Toetsing

Er is geen onafhankelijke rechtbank in China die de adoptie toetst. De adoptie is een administratieve procedure. De CCCWA heeft een centrale rol in de procedure en de uiteindelijke beslissing wordt genomen door het provinciebestuur van de regio waar het kind verblijft. In 2015 is met China besproken dat de dossiers onvoldoende actueel waren. Inmiddels heeft CCCWA een aparte afdeling die aanvullende medische en/of ontwikkelingsvragen onderzoekt die door de vergunninghouders over de kinderen worden gesteld zodat de vergunninghouders een goed beeld kunnen krijgen van de medische - en ontwikkelingssituatie van een kind.

Het RSJ rapport in 2016 gaf aan dat adopties uit China gestopt zouden moeten worden omdat er geen controle of toezicht mogelijk is. De Ca IKA zou geen vragen mogen stellen en de vergunninghouders zouden geen contact mogen hebben met de kindertehuizen. Vergunninghouders herkennen dit in 2018 als iets uit het verleden. CCCWA staat volgens vergunninghouders open voor vragen over de dossiers van de kinderen. Met contacten binnen CCCWA kan zowel over operationele als beleidsmatige zaken gesproken worden. Ook contacten met tehuizen zijn mogelijk, die waardevolle informatie en inzichten geven over de praktijk en het beleid ten aanzien van de opvang en adoptie van kinderen in China. Hoewel CCCWA tegenwoordig open staat voor vragen over kinddossiers en direct contact met kindertehuizen toestaat, heeft de Ca IKA de ervaring dat het in China moeilijk is om na te gaan hoe de procedures aldaar zijn verlopen.

China hanteert een computersysteem waarin kinderen met special needs door CCCWA ter adoptie worden aangeboden. Bemiddelende instanties hebben vervolgens 72 uur de tijd om de rapportage over de kinderen te beoordelen en te bezien of zij daar passende ouders voor hebben. Zij spreken dan een intentie tot matching uit. Daarna is er mogelijkheid om uitvoerig te matchen of extra onderzoek te laten doen.

Afstammingsinformatie

De CCCWA bewaart de adoptiedossiers permanent. Geadopteerde kan vanaf 18 jaar zelfstandig toegang krijgen tot het dossier. Tot 18 jaar zal hij zich moeten laten bijstaan door adoptiefouders en verloopt de aanvraag via de vergunninghouder. Als adoptiefouder en degene die het kind ter adoptie heeft aangemeld hebben aangegeven dat de gegevens geheim moeten blijven, wordt dit gerespecteerd en blijft het dossier gesloten.

Tijdens het werkbezoek is gesproken over de mogelijkheden voor adoptiefouders en geadopteerde kinderen om zelfstandig naar het tehuis terug te gaan om contact te leggen en eventueel naar de biologische ouders op zoek te gaan. Adoptiefouders kunnen via Bridge of Love, onderdeel van CCCWA, contacten leggen. Deze organisatie zorgt dan voor de verbinding met tehuizen. Het zoeken naar biologische ouders is niet toegestaan. Hier heeft de politie al naar gezocht toen de kinderen werden gevonden.

Wanneer er sprake is van vondelingen is er vaak minder informatie beschikbaar over de herkomst van het kind.

Risico op corruptie

China scoort 42/100 op de Transparency Corruption Index 2020 en staat op de 78e plaats van de 180 landen.

Kosten

De totale kosten bedragen ongeveer € 22.000 (inclusief reis).

Bulgarije

Subsidiariteitsbeginsel

Bulgarije heeft het subsidiariteitsbeginsel in wetgeving vastgelegd. Er wordt eerst gezocht naar een oplossing binnen de biologische familie. De sociale dienst wil alle mogelijkheden voor een nationale plaatsing van het kind bekijken. Het kind mag pas interlandelijk geadopteerd worden als alle nationale mogelijkheden zijn uitgeput. Het kind wordt dan eerst in een nationaal adoptieregister geplaatst. Als er na 6 maanden nog geen geschikte adoptieouders zijn of 3 beschikbare gezinnen hebben besloten het kind niet te adopteren, wordt het kind in het interlandelijke adoptieregister geplaatst. Nationale adoptie wordt gepromoot door een jaarlijkse adoptiedag. Dit is een initiatief van de vereniging 'Adopted and Adopters' dat als doel heeft om de maatschappelijke interesse te vergroten voor nationale adoptie en supportgroepen te vormen. De Bulgaarse kinderbescherming neemt ook deel aan het evenement.

Maatschappelijke aandachtspunten

Bulgaarse adoptiefouders adopteren met name jonge, gezonde kinderen. Het is moeilijk om oudere kinderen (boven 7 jaar), kinderen met special needs en Roma-kinderen nationaal te plaatsen.

Jeugdbeschermingsstelsel

De kinderbeschermingswetgeving is goed op orde. Ondanks de inspanningen van Bulgarije om zijn wetgeving en beleid af te stemmen op het Verdrag inzake de rechten van het kind (IVRK), blijven er volgens ISS nog veel uitdagingen. Er is een gebrek aan een duidelijke verdeling /coördinatie van verantwoordelijkheden en er is een tekort aan personeel en men beschikt over onvoldoende materiële middelen.

Jaarlijks worden 2000 kinderen van hun gezin gescheiden. Totaal zijn er meer dan 11.000 kinderen die gescheiden leven van hun gezin in Bulgarije. Tot de meest kwetsbare groepen kinderen (volgens UNICEF), behoren de kinderen van 0 tot 3 jaar, gehandicapte kinderen en adolescenten, achtergelaten kinderen, kinderen die opgroeien in armoede en te maken hebben met sociale uitsluiting, slachtoffers van geweld, kinderen die geen toegang hebben tot onderwijs, kinderen die in aanraking komen met justitie en vluchtelingenkinderen, met name de alleenstaanden. Kinderen uit minderheids- en kwetsbare groepen zoals Roma-kinderen en gehandicapte kinderen lopen het grootste risico om uit huis te worden geplaatst. Er is een gebrek aan goede voorzieningen om gezinnen met een gehandicapt kind te ondersteunen. Andere factoren die meespelen bij het risico op uithuisplaatsing zijn stigmatisering of vooroordelen, vroege zwangerschappen en kindhuwelijken in sommige Roma-gemeenschappen.

Sinds 2016 zijn er stappen gezet om preventieve programma's te ontwikkelen, het oprichten van gezinsgerichte opvang, het sluiten van instellingen, het omvormen van tehuizen naar zelfstandige woonvoorzieningen voor adolescenten en het ontwikkelen van sociale en medische voorzieningen voor kinderen met een handicap.

De NGO 'Disability Rights International' (DRI) heeft in 2019 een rapport uitgebracht dat inhumane en gevaarlijke omstandigheden beschrijft van kinderen in Bulgaarse tehuizen. De belangrijkste conclusie van het rapport was dat de tehuizen voor gehandicapte kinderen nog steeds als instituten functioneren in weliswaar nieuwere en kleinere gebouwen. Tevens is in 2019 geconstateerd dat er weliswaar een toename was van kinderen die in pleeggezinnen opgroeien in plaats van in tehuizen maar er was ook sprake van een groot aantal pleeggezinnen waar geen kinderen geplaatst waren. Met betrekking tot de introductie van nieuw beleid ter bevordering van de vooruitgang in sociale voorzieningen en kinderbescherming, hebben de verschillende NGO's in het veld herhaaldelijk hun bezorgdheid geuit over het aanhoudende uitstel van de inwerkingtreding en stopzetting van de beleidsprogramma's gericht op kinderbescherming. Er is nog steeds een groot risico dat kinderen worden achtergelaten en in formele zorg worden geplaatst in plaats van dat ze worden ondersteund om in hun gezin te blijven.

Procedures

Afstand

Ouders worden goed geïnformeerd. In principe moet een ouder instemmen met de adoptie. Een kind kan geadopteerd worden zonder toestemming van ouders indien een kind verlaten is of indien een ouder geen goede zorg draagt voor het kind en zijn ouderlijk gezag niet goed uitoefent. In het laatste geval moet duidelijk zijn dat een ouder gedurende een periode van 6 maanden niet zijn best heeft gedaan het kind terug te krijgen na de uithuisplaatsing. Wanneer een ouder eenmalig contact zoekt, gaat de termijn van 6 maanden opnieuw lopen.

Toetsing

De rechtbank informeert de ouders over de gevolgen bij de uithuisplaatsing. De betreffende paragraaf uit de 'family code' (wetgeving) wordt voorgedragen. Alle ouders zijn dus op de hoogte van wat de procedure is. De sociale dienst is verplicht om de uitspraak aan ouders te overhandigen. Ouders kunnen in bezwaar tegen deze uitspraak.

Pas wanneer alles is geprobeerd komt het kind in het register voor lokale adoptie. Aan het eind van de 6 maanden worden ouders opnieuw geïnformeerd. De maatschappelijk werker gaat daarvoor naar ouders toe. Wanneer ouders niet meer op het betreffende adres zijn, wordt ook op vorige adressen gezocht. Indien ouders niet gevonden worden, dan wordt het formulier op het laatste adres achtergelaten.

Bij nationale adoptie wordt een speciale Council betrokken. Er worden ouders voor het kind gezocht en niet andersom. Voor ieder kind worden ongeveer 3 à 5 aspirant adoptiefouders bekeken. De beslissing tot adoptie wordt genomen door een stemming, 2/3 van de council moet akkoord gaan. Nadat een beslissing is genomen door de council, maar voordat de rechter de adoptie heeft uitgesproken, kan de biologisch familie nog steeds van zich laten horen. De rechter kan altijd beslissen om de adoptie niet uit te spreken, wanneer deze denkt dat er iets mis is gegaan in de procedure.

Indien ouders hun best doen voor re-integratie, kunnen de kinderen terug worden geplaatst, ook wanneer de kinderen al in het adoptieregister staan. Op dat moment worden alle procedures voor adoptie stil gelegd.

Wanneer de interlandelijke procedure al loopt, verlangt het ministerie van de sociale dienst een up-to-date visie over wat het beste is voor het kind. Het is zo dat totdat de rechtbank een definitieve adoptie-uitspraak heeft gedaan, de procedure nog kan worden teruggedraaid. De rechtbank wil alle sociale rapportages in zijn bezit hebben om tot een uitspraak te komen. Hier moet de hele geschiedenis van het kind in staan en heel helder worden dat er geen andere opties zijn dan interlandelijke adoptie.

Het duurt lang voordat kinderen in aanmerking kunnen komen voor adoptie. Hoewel al geruime tijd duidelijk is dat de kinderen niet meer terug gaan naar ouders, wordt er lang gezocht naar een oplossing binnen de familie (soms wel tot 3 jaar). Kinderen zijn daardoor ouder voordat ze in aanmerking komen voor adoptie.

Er zijn stappen gezet door Bulgarije om de nationale en interlandelijke adoptieprocedures te versterken en in lijn te brengen met het Haags Adoptieverdrag. Er blijven volgens ISS verbeterpunten zoals de wijze van voorbereiden van kinderen op de adoptie; begeleiding tijdens de proefperiode en na de adoptie.

Afstammingsinformatie

Een kind kan na zijn 16^e jaar een verzoek indienen bij de rechtbank om toegang te krijgen tot afstammingsinformatie. Dat wordt toegewezen als daar belangrijke redenen voor zijn. In de praktijk blijkt dit een complexe, zo niet onmogelijke procedure. Eind 2020 was er een procedure aanhangig bij de 'Supreme Court of Cassation' om duidelijkheid te krijgen over de uitleg van het begrip 'belangrijke redenen'. Volgens Bulgarije heeft de 'Supreme Court of Cassation' in 2021 in die zaak erkend dat alle objectieve feiten die relevant zijn voor de geadopteerden waarbij het privéleven en 'family life' van de biologische ouders wordt gerespecteerd, aan te merken zijn als 'belangrijke redenen'. Bulgarije noemt de uitspraak een positieve stap voor geadopteerden om hun recht op afstammingsinformatie uit te oefenen. Het is de Ca IKA niet bekend of de procedure door deze uitspraak daadwerkelijk toegankelijker is geworden.

Risico op corruptie

Bulgarije scoort 44/100 op de Transparency Corruption Index 2020 en staat op de 69e plaats van de 180 landen.

Kosten

De totale kosten bedragen ongeveer € 8.000.

Taiwan

Subsidiariteitsbeginsel

Taiwan geeft prioriteit aan nationale adoptie boven interlandelijke adoptie, zowel in regelgeving als in de praktijk. De autoriteiten hebben een platform voor adoptie binnen het gebied (hierna: binnenlandse adoptie) ontwikkeld. Als het niet lukt om het kind via dat platform binnenlands te laten adopteren, wordt er een certificaat afgegeven. De Ca IKA checkt het subsidiariteitscertificaat. De autoriteiten zouden actiever kunnen zijn in het promoten van binnenlandse adopties. De Taiwanese adoptiebureaus hebben hierin een actieve rol. In theorie kan de biologische moeder (na de verplichte plaatsingsperiode van het kind op het platform voor binnenlandse adoptie) aangeven dat ze niet wil dat het kind binnenlands geadopteerd wordt en kiezen voor interlandelijke adoptie. In de praktijk komt dit niet of nauwelijks voor.

Maatschappelijke aandachtspunten

Het Haags adoptieverdrag geldt niet voor Taiwan maar de uitgangspunten van het verdrag zijn goed geïmplementeerd in eigen wetgeving en de uitvoeringspraktijk van het gebied. Binnenlandse adoptiefouders zijn minder beschikbaar voor kinderen vanaf 3 jaar en voor of kinderen met special needs is weinig tot geen belangstelling in Taiwan. Ook het feit dat afstandsouders een drugsverleden, een verleden van criminaliteit of een mentale aandoening hebben, schrikt adoptiefouders af. Cultuur en economische motieven spelen een rol als het gaat om redenen om een kind niet in Taiwan te plaatsen. Er zijn conservatieve opvattingen waarin de bloedlijn belangrijk is. Vrouwen zijn onafhankelijker geworden, hebben een baan en zijn minder geneigd een kind te hebben, laat staan dat ze bereid zijn een kind van een ander op te voeden. Desondanks heeft Taiwan een hoog aantal binnenlandse adopties.

Jeugdbeschermingsstelsel

De laatste decennia heeft Taiwan een snelle economische groei doorgemaakt waardoor er weinig armoede is. De kinderopopulatie (0 tot 14 jaar) in Taiwan bestaat uit ongeveer 2,8 miljoen kinderen. De belangrijkste reden voor scheiding tussen ouder en kind lijken verschillende soorten misbruik te zijn, waaronder verlaten, fysieke of mentale mishandeling, seksueel misbruik en verwaarlozing. Het gebied heeft onder meer te maken gehad met een groot aantal gevallen van kindermishandeling (meer dan 16.000 gemelde gevallen in 2013), een hoog aantal zelfmoorden en zelfmoordpogingen onder kinderen, staatloze kinderen (vooral kinderen van migrantenmoeders en onbekende vaders), kinderen die van hun vrijheid zijn beroofd, illegaal weggenomen/vermiste kinderen, tienerzwangerschappen en kinderarbeid. Vanwege het grote aantal gevallen van kindermishandeling hebben de autoriteiten 24 uur per dag een gratis hulplijn voor advies opgezet die kinder- en

jeugdbeschermingsdiensten aanbiedt. Tevens is er een verplicht meldingsmechanisme, met name voor medisch personeel, maatschappelijk werkers, opvoeders of andere professionals. De autoriteiten van Taiwan hebben verschillende initiatieven en programma's ontwikkeld om scheiding van ouder en kind te voorkomen. Ondanks deze inspanningen benadrukken de NGO's de noodzaak van een alomvattend actieplan voor kinderrechten die de kwaliteit van het jeugdbeschermingsstelsel moet verbeteren. De NGO's benadrukken verder het belang van preventiemaatregelen en verdere promotie van netwerkplaatsing, aangezien het aantal kinderen in tehuizen nog steeds hoog is. De wet kent een bepaalde volgorde voor alternatieve zorg: eerst wordt gekeken naar 'guardian families', dan naar netwerkplaatsing, dan naar pleeggezinnen en tot slot naar instellingen.

Procedures

Afstand

Sociaal culturele opvattingen (ongehuwd moederschap, drugsgebruik, psychiatrische aandoeningen van de moeder of zichtbare handicap bij het kind) zijn vaak redenen om afstand te doen van het kind. Onderzoek naar de motivatie en het beslissingsproces van de afstandsouders maakt deel uit van de adoptieprocedure. Er wordt hulp en begeleiding geboden om ervoor te zorgen dat een kind toch in het eigen gezin of omgeving kan opgroeien. Bij het indienen van een adoptieverzoek bij de rechtbank is een afstandsverklaring vereist.

Toetsing

In de adoptieprocedure zijn kinderrechten goed geborgd. De rechtbankprocedure is grondig. Zowel afstandsouders als de adoptiefouders moeten ter zitting verschijnen. Als de rechter twijfels heeft over de matching, wordt er een zgn. cross match gevraagd waarbij een andere vergunninghouder meekijkt. Er is een apart informatiecentrum (het Child and Juvenile Adoption Information Center) dat tot doel heeft om aan aspirant-adoptiefouders in Taiwan informatie te verstrekken over de procedure van adoptie.

Afstammingsinformatie

Het Child and Juvenile Adoption Information Center heeft de taak dossiers en adoptiegegevens op te slaan en te bewaren, inzage te verlenen in de dossiers aan geadopteerden en hen te begeleiden bij hun zoektocht naar hun roots. Ook de tehuizen ondersteunen bij zoektochten naar roots. In 2019 werd in Taiwan aangegeven dat 78% van de zoektochten succesvol waren. Alleen bij oude en onvolledige dossiers slaagt de zoektocht soms niet.

Risico op corruptie

Taiwan scoort 65/100 op de Transparency Corruption Index 2020 en staan op de 28e plaats van de 180 landen

Kosten

De totale kosten bedragen ongeveer € 16.000.

Thailand

Subsidiariteitsbeginsel

Hoewel het niet wettelijk vastgelegd is, wordt het subsidiariteitsbeginsel toegepast in Thailand. Er wordt eerst onderzocht of het kind binnen familie of binnen eigen district geplaatst kan worden. Als dat niet kan dan wordt gezocht naar adoptie binnen Thailand. Als daar geen mogelijkheden toe zijn dan mag er een internationaal gezin gezocht worden voor het betreffende kind.

Maatschappelijke aandachtspunten

De Thaise bevolking is over het algemeen niet snel geneigd een kind op te nemen waarmee geen familierelatie is. Culturele aspecten spelen daarbij een rol. Als een kind zonder familierelatie na opnemings in een gezin ontspoorde, wordt de oorzaak snel gezien als het ontbreken van een genetische verbinding met de adoptiefouders en de schuld ligt dan bij de biologische ouders. Een belaste achtergrond van de biologische ouders zoals criminaliteit of drugs, is een belemmering voor binnenlandse adoptie.

Het Child Adoption Centre (CAC) (de Thaise Ca) en de Thaise vergunninghouder HOLT organiseren bijeenkomsten om het aantal Thaise adoptiefouders te vergroten. Echter, deze bijeenkomsten leveren niet direct veel aspirant-adoptiefouders op. De Thaise bevolking en overheid zien interlandelijke adoptie als een positief fenomeen. Kinderen opvangen in gezinsverband geniet altijd de voorkeur boven opgroeien in een instelling.

Jeugdbeschermingsstelsel

Belangrijkste factoren voor de plaatsing van kinderen in tehuizen zijn verlaten, armoede, onvermogen van ouders om voor het kind te zorgen en gevangenisstraf van de ouders. De terughoudendheid bij het zorgen voor het kind van een onbekende, maakt dat er weinig pleeggezinnen zijn. De meeste kinderen worden in hun eigen familie opgevangen middels 'informal kinship care'. In tehuizen zitten veel kinderen met special needs, waaronder kinderen met HIV en niet nader gespecificeerde of gediagnosticeerde gedragsproblemen.

Sinds 2000 heeft Thailand aanzienlijke vooruitgang geboekt bij het ontwikkelen van alternatieve zorg voor kinderen. Hulpverlening is echter vaak op landelijk of provinciaal niveau geregeld, waardoor kinderen die in meer afgelegen gebieden wonen hier nauwelijks aanspraak op kunnen maken. Zowel UNICEF als Save the Children zijn actief om het jeugdbeschermingsstelsel te verbeteren. UNICEF spant zich in om hulp in te zetten in de meer afgelegen gebieden. UNICEF geeft voorlichting over opvoeding en heeft een meldpunt opgericht voor het melden van kindermishandeling. Save the Children heeft

een viertal kindbeschermingsprogramma's gericht op het weren van kinderhandel, ondersteuning van migranten kinderen en asielzoekers en verbetering van het jeugdinstel. Verschillende overheidsinstanties (waaronder het Department of Social Development and Welfare (DSDW)) en NGO's helpen kinderen in alternatieve zorg of die het risico lopen daarin terecht te komen. De eerste prioriteit is het verlenen van hulp aan kinderen en gezinnen binnen de eigen gemeenschap, waaronder counseling en financiële hulp die het kind in staat stelt binnen de familie te blijven wonen.

Procedures

Afstand

Wanneer een kind vanuit een buitenechtelijke relatie wordt geboren, wordt er vaak afstand gedaan. Als ouders afstand willen doen van hun kind dan kunnen ze hiervoor terecht bij het Department of Children and Youth (DCY), bij een kindertehuis of bij het Thaise adoptiebureau. Maatschappelijk werkers bieden counseling aan ouders die afstand willen doen van hun kind. Er wordt gedurende deze counseling besproken welke mogelijkheden er zijn waarbij altijd eerst gekeken wordt of ouders niet alsnog, met ondersteuning, zelf voor hun kind kunnen gaan zorgen. Als hier geen mogelijkheden zijn dan kan er gekozen worden uit 2 opties, te weten tijdelijk of definitief afstand doen. In het eerste geval is adoptie geen optie. In het tweede geval wordt, na counseling, overgegaan tot het tekenen van definitieve afstand van het kind. Gedurende de counseling worden de consequenties van het afstand doen uitvoerig besproken. Dit maakt dat de biologische ouders goed op de hoogte zijn van wat zij doen. Het kan voorkomen dat de Directeur Generaal (DG) van DCY nog nader onderzoek gelast als onvoldoende blijkt dat er voldoende counseling is geboden en mogelijkheden onderzocht zijn. Echter, dit komt zeer sporadisch voor.

Voor wat betreft vondelingen wordt aangegeven dat de politie allereerst onderzoek doet in de omgeving van de vindplaats van het kind. De politie stelt hierover een rapport op en overhandigt dat aan DCY. Vervolgens onderzoekt DCY nader door onder andere advertenties te plaatsen in de kranten en zelf onderzoek te doen in de betreffende dorpen/regio. Hiervan wordt een verslag opgemaakt dat wordt voorgelegd aan de DG van DCY. De DG besluit uiteindelijk over de adoptibiliteit van het kind.

Toetsing

De juridische gronden van het afstand doen worden altijd gecheckt bij een 'legal council' in de betreffende regio. De uiteindelijke afstand wordt altijd weer voorgelegd bij DCY. Het CAC valt onder de verantwoordelijkheid van het Ministry of Social Development and Human Security, Department of Children and Youth. Het CAC heeft een centrale positie binnen de adoptie-infrastructuur in Thailand.

Het CAC heeft zicht op de gehele adoptieprocedure en heeft een belangrijke rol op essentiële punten binnen de adoptieprocedure. Het CAC is een goed georganiseerde organisatie. Over het algemeen kan gesteld worden dat de adoptieprocedures zuiver en zorgvuldig verlopen. De adoptie-infrastructuur in Thailand is helder. Het personeel van zowel het CAC, het adoptiebureau als de kindertehuizen weten waar de verantwoordelijkheden liggen en zijn goed doordrongen van de uitgangspunten van het Haags Adoptie Verdrag. Procedures worden ook aan de hand van deze uitgangspunten uitgevoerd. Matching vindt plaats door een multidisciplinaire commissie waarna een proefperiode volgt. Pas als die goed verloopt, kan de adoptie voortgang vinden. Uiteindelijk is de CAC verantwoordelijk voor de adoptiebeslissing. De procedure is een administratieve procedure waarbij geen rechtbank aan te pas komt.

Tijdens het laatste werkbezoek is gesproken over dat de dossiers in Thailand weliswaar zeer volledig zijn maar dat Thailand niet het volledige kinddossier naar Nederland stuurt. Enerzijds is dit om geen onnodige informatie toe te sturen, anderzijds is er een praktisch probleem met betrekking tot de vertalingen die duur en tijdrovend zijn. Afgesproken is dat de dossiers zo compleet mogelijk verstuurd worden en de Ca IKA waar nodig extra informatie opvraagt

Afstammingsinformatie

Het kind heeft toegang tot afstammingsinformatie. Het CAC heeft een post-placement afdeling waar dossiers zorgvuldig bewaard worden. Afstammingsvragen worden door het CAC behandeld. Het CAC acht het van belang dat geadopteerden hun herkomst kunnen achterhalen.. Geadopteerden krijgen begeleiding van het CAC bij hun zoektocht naar familie. Adoptief ouders hebben toegang tot het dossier en geadopteerden tussen de 10-18 jaar met toestemming van DCY. Kinderen onder de 10 jaar krijgen alleen informatie met doktersverklaring als er een serieus medisch of mentaal probleem is. De biologische familie kan toegang krijgen met toestemming van DCY. Adoptief ouders krijgen een training om het kind op leeftijds-adequate wijze voor te lichten over zijn herkomst. Ook zijn er specifieke roots-programma's zodat geadopteerde kennis kan nemen van zijn herkomst.

Risico op corruptie

Thailand scoort 36/100 op de Transparency Corruption Index 2020 en staat op de 104e plaats van de 180 landen.

Kosten

De totale kosten bedragen ongeveer € 16.000.

De Filipijnen

Opmerking vooraf

Er is geen recent werkbezoek geweest vanuit de Ca IKA waardoor het beeld onvolledig en mogelijk verouderd is. Wanneer het voornemen is de adoptierelatie voort te zetten, zal de Ca IKA een werkbezoek afleggen om het beeld van De Filipijnen te complementeren.

Subsidiariteitsbeginsel

Het subsidiariteitsbeginsel is in wetgeving vastgelegd. Er wordt eerst gezocht naar biologische familie. Interlandelijke adoptie wordt gezien als een laatste redmiddel. Nationale adoptie wordt gepromoot zodat het kind zijn sociale en culturele identiteit kan behouden. Ook is de overheid bezig om procedures voor nationale adoptie te stroomlijnen zodat kinderen sneller permanent geplaatst kunnen worden. Tot slot spannen de Filipijnen zich in om nationale adoptiefouders te vinden voor siblings, oudere kinderen en kinderen met forse gezondheidsproblemen of handicaps.

Maatschappelijke aandachtspunten

Er zijn op dit moment geen maatschappelijke aandachtspunten waarvan bekend is dat het van invloed is op de adoptieketen.

Jeugdbeschermingsstelsel

De Filipijnen heeft een actieve beleidsagenda om armoede te bestrijden, jeugdhulp te ontwikkelen en ouders te ondersteunen. Om verwaarlozing en achterlating te voorkomen heeft het Ministerie 'Department of Social Work and Development' (DSWD) een uitgebreid programma voor kinderbescherming ontwikkeld. Dit behelst het beschermen van kinderen, uithuisplaatsing, bieden van therapeutische interventies en het bevorderen van terugplaatsing. Er wordt ook ingezet op gezondheid, opleiding, hulp bij levensonderhoud en werkgelegenheid. Wetgeving, beleid en uitvoeringsprogramma's zijn ontwikkeld om residentiële opvang en gemeenschapsgerichte opvang-settings op te zetten.

Sinds 2012 is het departement bezig om het pleegzorgsysteem te versterken. Van 2017 tot 2019 waren er 2.187 erkende pleegouders goedgekeurd door DSWD, terwijl 2.636 kinderen in pleeggezinnen werden geplaatst. In dezelfde periode nam ook het aantal kinderen in gespecialiseerde residentiële instellingen toe. Er zitten nog steeds veel meer kinderen in residentiële instellingen dan in pleeggezinnen. De kwaliteit van de residentiële instellingen is flink verbeterd.

Er blijven vragen over het toezicht op sommige particuliere residentiële instellingen die onder de radar blijven. Ook blijven er vragen over de middelen die worden toegekend om het pleegzorgsysteem verder uit te breiden. ISS concludeert dat als er voldoende geïnvesteerd wordt, het aantal kinderen in instellingen zal afnemen en een toenemend aantal geplaatst kan worden in pleeggezinnen of gemeenschapsgerichte opvang dat naar internationale standaarden is ingericht.

Procedures

Afstand

Wanneer biologische ouders afstand doen van een kind, dient er een 'Deed of Voluntary Commitment (DVC)' te worden ondertekend. Voor de ondertekening worden ouders voorgelicht over hun mogelijkheden om het kind te houden en gebruik te maken van hulp en ondersteuning waarbij ook de optie van tijdelijke opvangregelingen zoals pleegzorg wordt besproken. Als een ouder dan toch afstand wil doen, wordt counseling ingezet. Daarbij wordt op begrijpelijke wijze aandacht besteed aan de gevolgen van afstand, het belang van het verstrekken van relevante informatie over het kind, de mogelijkheid voor binnenlandse en interlandelijke adoptie, de mogelijkheden tot contact wanneer het kind meerderjarig is en het recht om terug te komen op de beslissing om afstand te doen binnen 3 maanden na ondertekening van de DVC. Door de executie van de DVC wordt het ouderlijk gezag beëindigd en wordt het gezag overgedragen aan de staat.

Toetsing

De adoptieprocedure is met waarborgen omgeven. Verschillende organisaties zijn betrokken waardoor het proces op professionele en gedegen wijze plaatsvindt.

De Intercountry Adoption Board (ICAB) is aangewezen als Centrale autoriteit voor de interlandelijke adopties. DSWD is de bevoegde autoriteit voor nationale adopties en deze beslist over de adoptabiliteit van het kind. Wanneer verzocht wordt een kind adoptabel te verklaren door DSWD dient het dossier bewijsstukken te bevatten waaruit blijkt wat er gedaan is om de familie van het kind te vinden. DSWD beslist of het kind interlandelijk geadopteerd wordt. ICAB heeft mogelijkheden om hieromtrent aanvullende documentatie/informatie te op te vragen. De rechtbank is de bevoegde instantie om het gezag van ouders te beëindigen wanneer er sprake is van verwaarlozing of mishandeling.

Voor de matching wordt uitgebreide rapportage over het kind opgesteld door bevoegde maatschappelijk werkers. Het rapport bevat een advies van de maatschappelijk werker over de meest geschikte opvang voor een kind. Als het rapport ouder is dan 6 maanden wordt er een update

gemaakt. In 2018 is een handleiding voor maatschappelijk werkers geïntroduceerd om de werkwijze te verbeteren. Tevens zijn maatregelen genomen om het adoptieproces te versnellen zodat een kind niet onnodig lang in onzekerheid verkeert over zijn toekomst. ICAB stuurt 5 tot 10 passende dossiers van aspirant adoptiefouders naar de maatschappelijk werker van het kind. Deze kiest op basis van de specifieke behoeften en achtergrond van het kind 2 best passende families en presenteert deze families aan de Intercountry Adoption Placement Committee (ICPC). Dit comité adviseert dan de best passende familie aan ICAB. ICAB beoordeelt de afwegingen van ICPC en beslist over het advies. De adoptiebeslissing wordt definitief door uitspraak van de rechtbank in het ontvangende land.

Afstammingsinformatie

Geadopteerde heeft toegang tot afstammingsinformatie. Een aanvraag kan worden ingediend door de meerderjarige geadopteerde met een schriftelijke machtiging van ICAB of door de adoptieouders als de geadopteerde nog minderjarig is of onder voogdij staat met bewijs van de noodzaak van de informatie door een arts of psycholoog of in bepaalde gevallen op bevel van de rechter of bevoegde ambtenaar. Biologische familie heeft geen toegang tot informatie over de adoptie zonder de toestemming van de geadopteerde. De geadopteerde en het adoptiegezin krijgen begeleiding bij het proces. Daarnaast wordt er begeleiding geboden aan de biologische ouders en de directe gezinsleden om de verwachtingen te temperen en de verwachte problemen bij het uitvoeren van de zoektocht op te lossen.

Risico op corruptie

De Filipijnen scoren 34/100 op de Transparency Corruption Index 2020 en staan op de 115e plaats van de 180 landen.

Kosten

De totale kosten bedragen ongeveer € 22.000.

Burkina Faso

Opmerking vooraf

Er is geen recent werkbezoek geweest vanuit de Ca IKA waardoor onderstaand beeld onvolledig is en mogelijk verouderd. Wanneer het voornemen is de adoptierelatie voort te zetten, zal de Ca IKA een werkbezoek afleggen om het beeld van Burkina Faso te complementeren.

Subsidiariteitsbeginsel

Er is geen specifieke wetgeving waarin het subsidiariteitsbeginsel wordt uitgewerkt. In de praktijk wordt wel eerst gezocht naar ouders/familie en binnenlandse mogelijkheden. Hoewel Burkina Faso binnenlandse adoptie promoot en in 2019 meer nationale adopties kende dan interlandelijke adopties, zijn de mogelijkheden voor binnenlandse adopties nog beperkt.

Maatschappelijke aandachtspunten

In Burkina Faso is sprake van een humanitaire crisis door binnenlandse gevechten door gewapende milities. De veiligheidssituatie in het land veroorzaakt grote onveiligheid voor kinderen.

In Burkina Faso is er een cultureel bepaalde voorkeur voor jonge gezonde meisjes (0-1 jaar) voor binnenlandse adoptie. Er zijn minder nationale adoptiefouders beschikbaar voor jongens en kinderen met een handicap. ISS vraagt zich af of in conflictgebieden (anno 2020) ook voldoende onderzoek kan worden gedaan naar de ouders of familie van een kind. De Nederlandse vergunninghouder geeft aan dat ook in de huidige veiligheidssituatie het onderzoek naar familie en de administratieve procedure zorgvuldig verloopt. Er is hooguit wat meer tijd mee gemeoid.

Jeugdbeschermingsstelsel

Preventieve programma's om scheiding tussen ouder en kind te voorkomen zijn onderontwikkeld. De overheid heeft wel een nationaal plan dat de economische situatie van de ouders moet versterken. Hierdoor zou de praktijk van Confiage kunnen worden teruggedrongen. Bij Confiage worden kinderen – vanwege armoede en gebrek aan onderwijs - bij gezinnen in de stad geplaatst als huishoudster of leerling of, voor de gelukkigen, om naar school te kunnen gaan. De praktijk van Confiage kan echter toenemen in de huidige context van humanitaire crisis. De beschermingsmogelijkheden van het jeugdbeschermingsstelsel zijn laag door de slechte situatie in het land. Veel kinderen hebben te maken met ondervoeding, HIV-AIDS, vrouwenbesnijdenis, kindhuwelijken, zeer beperkte toegang tot basisonderwijs (met name meisjes), kinderarbeid, fysieke, emotionele of psychische mishandeling, seksueel misbruik en/of verwaarlozing. Daarnaast

zijn kinderen als gevolg van binnenlandse gevechten door gewapende milities slachtoffer van ontvoering, moord, rekrutering en inzet door gewapende troepen.

Er kan niet verwacht worden dat het jeugdbeschermingsstelsel deze grote problemen kan oplossen en kinderen hiertegen kan beschermen. Burkina Faso is wel actief om alternatieve opvang voor kinderen te creëren maar het aantal voorzieningen is nog onvoldoende. Volgens ISS zou er meer aandacht moeten zijn voor de mogelijkheden tot terugplaatsing bij de eigen familie.

Procedures

Afstand

De afstandsprocedure is met waarborgen omgeven. Er is een getrappt systeem waarin ouders, de Familieraad, hoofd van het kindertehuis of de verzorger van het kind toestemming moeten geven voor adoptie. Wie toestemming geeft, is afhankelijk van de situatie van het kind (afstand, overlijden / gezagsbeëindiging van de ouders of verlaten verklaring). Toestemming wordt verleend bij de rechter, notaris, griffier of bijeen consulaire of diplomatieke ambtenaar van Burkina Faso. Er kan binnen 3 maanden worden teruggekomen op de toestemming.

Toetsing

De verlatenverklaring wordt getoetst door de rechtbank. De matching gebeurt middels de inzet van een commissie die de meest geschikte ouders zoekt bij de behoeften van het kind. Bij zware special needs krijgen de adoptiebureaus een lijst met kinderen om te bezien of er wel ouders zijn die geschikt/bereid zijn om een kind op te voeden. De beslissing tot adoptie wordt door de rechtbank genomen en de beslissing staat open voor beroep. Wanneer het kindertehuis afgelegen ligt, is er soms beperkte informatie over het kind voor de matching en die informatie voldoet niet altijd aan de professionaliteitseisen die de Ca IKA belangrijk vindt. Zo ontbreekt er vaak uitvoerige rapportage over de ontwikkeling van het kind. Het opvragen van aanvullende informatie duurt lang, hetgeen niet in het belang van het kind is. Wanneer het kindertehuis niet afgelegen is, is er over het algemeen voldoende informatie voorhanden.

Afstammingsinformatie

Het kind heeft procedureel de mogelijkheden om afstammingsinformatie te verkrijgen. Wanneer het kind contact wil met biologische familie, zijn de sociale diensten verplicht het kind en het adoptiegezin voor te bereiden en te ondersteunen op de ontmoeting met het biologische gezin.

Risico op corruptie

Burkina Faso scoort 40/100 op de Transparency Corruption Index 2020 en staat op de 86e plaats van de 180 landen. ISS beschrijft in zijn algemeenheid de mogelijkheid van toenemende risico's op corruptie en valse documenten als gevolg van de humanitaire crisis en vraagt zowel de Centrale autoriteit van Burkina Faso als ontvangende landen hier aandacht voor te hebben.

Kosten

De totale kosten bedragen ongeveer € 21.000.

Lesotho

Opmerking vooraf

Er is minder informatie beschikbaar over Lesotho omdat er al geruime tijd geen werkbezoek heeft plaatsgevonden en de laatste informatie vanuit ISS uit 2014 stamt. Onderstaand beeld is daardoor onvolledig en mogelijk verouderd. De Nederlandse vergunninghouder is benaderd om op sommige punten een update te geven. Wanneer het voornemen is de adoptierelatie voort te zetten, zal de Ca IKA een werkbezoek afleggen om het beeld van Lesotho te complementeren.

Subsidiariteitsbeginsel

Het subsidiariteitsbeginsel wordt adequaat toegepast. Er wordt eerst onderzocht of het kind bij de eigen ouders, familie, in permante pleegzorg kan opgroeien. Wanneer dat niet kan wordt nationale adoptie overwogen. Als dat niet lukt, komt het kind in aanmerking voor interlandelijke adoptie.

Maatschappelijke aandachtspunten

In Lesotho speelt de praktijk van vondelingen. Dit geeft aandachtspunten als het gaat om afstand en afstamming. Dat wordt hieronder nader beschreven. Daarnaast geeft het ook aandachtspunten bij de matching vanwege de onvoorspelbaarheid van problematiek/special needs. Aspirant adoptiefouders worden specifiek gescreend op het omgaan met de onzekerheden die hieruit voortvloeien. Bij nationale adoptie is er een voorkeur voor oudere meisjes.

Jeugdbeschermingsstelsel

Sinds 2011 heeft het land flinke stappen gemaakt om het jeugdbeschermingsstelsel te verbeteren waarbij is ingezet op het versterken van gezinnen en het aanbod van alternatieve opvang voor kinderen die niet meer thuis kunnen wonen. Er is nauwelijks bureaucratie door de korte lijnen en de termijnen zijn kort waardoor het kind snel duidelijkheid heeft over zijn opgroeipectief.

Procedures

Afstand

De afstandsprocedure is met waarborg omgeven. De omstandigheden van afstand kunnen minder goed ingeschat worden vanwege de vele vondelingen maar Lesotho spant zich erg in om familie te achterhalen. Zo doen ze oproepen via radiokanalen en politieonderzoek. Wanneer de biologische

moeder uit Lesotho in Zuid-Afrika is bevallen en familie heeft in Lesotho dan wordt het kind ondergebracht bij familie in Lesotho.

Toetsing

Een kind ter vondeling leggen is strafbaar in Lesotho. Als een kind is achtergelaten, kan het Ministerie beslissingen nemen in het belang van het kind. De biologische familie wordt zoveel mogelijk opgespoord om te bezien of er iemand in de familie is die voor het kind kan zorgen. De biologische familie kan een verklaring afgeven dat ze niet in staat zijn voor het kind te zorgen. Dat wordt meegewogen in de beslissing om tot adoptie over te gaan. Tot aan de adoptiebeslissing hebben biologische ouders mogelijkheden om bezwaar te maken tegen de adoptie. Matching van ouders aan kinderen in het kader van binnenlandse en interlandelijke adoptie vindt in Lesotho zelf plaats door de Centrale Autoriteit/Ministerie met inzet van een comité waarin de keuze voor adoptiefouders transparant is. De rechtbank toetst of de toestemming in orde is, of de adoptie in het belang van het kind is, of het kind heeft ingestemd en of er geen betalingen zijn verricht voor de adoptie. De rechtbank vereist onder meer een sociale rapportage van het Ministerie en bewijsstukken van de toestemming. De rechtbank kan voorwaarden verbinden aan de adoptie.

Afstammingsinformatie

Er is nadruk op het recht op afstammingsinformatie doordat kinderen een levensboek meekrijgen waarin informatie staat over hun herkomst, adoptiefouders hulpaanbod krijgen bij het voorlichten van het kind over zijn herkomst en kinderen en adoptiefouders begeleid kunnen worden bij de zoektocht van het kind naar zijn herkomst. Wanneer er sprake is van vondelingen is er in zijn algemeenheid vaak minder informatie beschikbaar over de herkomst van het kind.

Risico op corruptie

Lesotho scoort 41/100 op de Transparency Corruption Index 2020 en staat op de 83e plaats van de 180 landen.

Kosten

De totale kosten bedragen ongeveer € 6.500.